

# ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

Sp. zn. OSR-06015/2016-ERU

V Ostravě dne 7. června 2016

Č. j. 06015-3/2016-ERU

## PŘÍKAZ

Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán dle ust. § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, v příkazním řízení dle ust. § 150 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), vedeném pod sp. zn. OSR-06015/2016-ERU s účastníkem řízení, kterým je společnost **BAEST Machinery Holding, a.s.**, se sídlem Benešov u Prahy, Černoleská č. 1930, PSČ 256 01, IČO: 457 96 360, ve věci podezření ze spáchání správního deliktu dle ust. § 91a odst. 1 písm. a) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění účinném do 31. prosince 2015 (dále jen „energetický zákon“), rozhodl

### takto:

- I. Účastník řízení, společnost BAEST Machinery Holding, a.s., se sídlem Benešov u Prahy, Černoleská č. 1930, PSČ 256 01, IČO: 457 96 360 (dále jen „účastník řízení“), se tím, že v rozporu s ust. § 3 odst. 3 věty první energetického zákona podnikal v energetických odvětvích v období od 11. února 2015 do 31. prosince 2015 bez licence na obchod s elektřinou, kdy podnikání spočívalo v tom, že v rámci území „Areál BEST, a.s. Benešov“ nakoupenou elektřinu dále prodával svým zákazníkům, čímž se dopustil **spáchání správního deliktu dle ust. § 91a odst. 1 písm. a) energetického zákona.**
- II. Dle ust. § 91a odst. 4 energetického zákona se účastníkovi řízení za spáchání správního deliktu dle ust. § 91a odst. 1 písm. a) energetického zákona ukládá **pokuta ve výši 15 000 Kč** (slovy: patnáct tisíc korun českých), která je splatná do 15 dnů od nabytí právní moci tohoto příkazu na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 22116.
- III. Dle ust. § 79 odst. 5 správního řádu ve spojení s ust. § 6 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, se účastníkovi řízení ukládá povinnost uhradit **náklady řízení ve výši paušální částky 1 000 Kč** (slovy: jeden tisíc korun českých). Náklady řízení jsou splatné do 15 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto příkazu, a to na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 22116.





Tabulka č. 3

	Nákup elektřiny	Dodávka elektřiny Zákazníkům	Spotřeba účastníka řízení	Procentní podíl spotřeby účastníka řízení	Náklady na nákup elektřiny	Dodávka elektřiny Zákazníkům	Spotřeba účastníka řízení	Náklady na nákup elektřiny dodané Zákazníkům	Zisk za dodávku elektřiny Zákazníkům
	MWh	MWh	MWh	%	Kč	Kč	Kč	Kč	Kč

Zisk z prodeje elektřiny byl v Tabulce č. 3 vyčíslen za období od 11. února 2015 do 31. prosince 2015, přičemž s ohledem na skutečnost, že fakturace, jak ze strany společnosti ČEZ Prodej, s.r.o., tak ze strany účastníka řízení, probíhala v roce 2015 měsíčně, množství dodané nebo spotřebované elektřiny a platby za dodanou nebo spotřebovanou elektřinu byly za období od 11. do 28. února 2015 určeny vynásobením denního průměru spočítaného z hodnot za měsíc únor a příslušného počtu dnů.

Při zpracování Tabulky č. 3 byly využity údaje z doložených dokladů (faktur) za nákup a prodej elektřiny, ze kterých vyplývají jak platby uhrazené, tak platby účtované účastníkem řízení za nakoupenou a prodanou elektřinu, tak nakoupené a prodané množství elektřiny. Množství elektřiny spotřebované účastníkem řízení v rámci jeho odběrného místa bylo určeno jako rozdíl nakoupeného množství elektřiny a množství elektřiny prodané Zákazníkům. Celkové náklady vynaložené účastníkem řízení na nákup dále prodané elektřiny byly určeny jako rozdíl nákladů za celkově nakoupenou elektřinu a nákladů na nákup elektřiny spotřebované účastníkem řízení. Náklady na nákup elektřiny spotřebované účastníkem řízení byly určeny jako procento z nákladů vynaložených na celkově nakoupenou elektřinu, přičemž procento odpovídalo procentu spotřeby realizované účastníkem řízení z celkového množství nakoupené elektřiny.

Z Tabulky č. 3 tak vyplývá, že účastník řízení v období od 11. února 2015 do 31. prosince 2015 zisk nevytvořil, resp. vytvořil ztrátu ve výši [REDACTED] Kč bez DPH.

Správního deliktu dle ust. § 91a odst. 1 písm. a) energetického zákona se dopustí právnická nebo podnikající fyzická osoba tím, že podniká v energetických odvětvích bez licence nebo bez oprávnění k podnikání uznaného Úřadem dle ust. § 7a energetického zákona nebo neoznámí Úřadu zánik oprávnění dle ust. § 7a odst. 3 téhož zákona.

V rámci správního řízení se správní orgán zabýval správním deliktem dle ust. § 91a odst. 1 písm. a) energetického zákona v návaznosti na porušení ust. § 3 odst. 3 věty první energetického zákona.

Ust. § 3 odst. 3 energetického zákona stanovuje podmínky pro podnikání v energetických odvětvích. Z dikce uvedeného ustanovení vyplývá, že podnikat v energetických odvětvích na území České republiky mohou za podmínek stanovených energetickým zákonem fyzické či právnické osoby pouze na základě Úřadem udělené licence. Licence se nevyžaduje pro obchod, výrobu, distribuci a uskladňování svítiplynu,

koksárenského plynu čistého, degazačního a generátorového plynu, bioplynu, propanu, butanu a jejich směsí, pokud se nejedná o distribuci potrubními systémy, k nimž je připojeno více než 50 odběrných míst. Dále není licence vyžadována na výrobu tepelné energie určené pro dodávku konečným spotřebitelům jedním odběrným tepelným zařízením ze zdroje tepelné energie umístěného v témže objektu nebo mimo objekt v případě, že slouží ke stejnému účelu. Licence se neuděluje ani na činnost, kdy zákazník či odběratel poskytuje odebranou elektřinu, plyn nebo tepelnou energii jiné fyzické či právnické osobě prostřednictvím vlastního nebo jím provozovaného odběrného elektrického, plynového nebo tepelného zařízení, přičemž náklady na nákup elektřiny, plynu nebo tepelné energie na tyto osoby pouze rozúčtuje dohodnutým nebo určeným způsobem a nejedná se o podnikání. V případě elektrických zařízení je rozúčtování možné pouze u zařízení do napětí 52 kV včetně.

Správní orgán se v rámci právního hodnocení jednání účastníka řízení nejprve zabýval otázkou, zda činnost vykonávaná účastníkem řízení naplňuje obecné znaky podnikání, případně znaky podnikání v energetických odvětvích.

Dle ust. § 420 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „občanský zákoník“), je za podnikatele považován ten, kdo samostatně vykonává na vlastní účet a odpovědnost výdělečnou činnost živnostenským nebo obdobným způsobem se záměrem činit tak soustavně za účelem dosažení zisku. Obecně lze tedy podnikání definovat jako soustavnou a samostatnou činnost určitého subjektu za účelem dosažení zisku.

Ust. § 421 odst. 1 občanského zákoníku stanovuje, že podnikatelem je osoba zapsaná v obchodním rejstříku. V ust. § 421 odst. 2 téhož zákona je pak stanovena vyvratitelná domněnka, že podnikatelem je osoba, která má k podnikání živnostenské nebo jiné oprávnění podle jiného zákona.

Účastník řízení je právnickou osobou zapsanou v obchodním rejstříku vedeném u Městského soudu v Praze, v oddílu ■, vložka ■. Účastník řízení je rovněž držitelem deseti živnostenských oprávnění. Z těchto skutečností lze dojít k závěru, že účastník řízení je podnikatelem. Správní orgán dále poznamenává, že oblast energetiky je specifická v tom ohledu, že v energetických odvětvích lze obecně podnikat i bez nutnosti dosažení zisku. Správní orgán má v dané věci za to, že účastník řízení je podnikatelem, který vykonává výdělečnou činnost za účelem dosažení zisku. Na této skutečnosti nic nemění ani ta skutečnost, že v období od 11. února 2015 do 31. prosince 2015 zisku nedosáhl (viz Tabulka č. 3).

Vzhledem ke skutečnosti, že účastník řízení dodával elektřinu jednotlivým Zákazníkům nepřetržitě již ode dne účinnosti jednotlivých smluv, má správní orgán za prokázané, že činnost účastníka řízení taktéž naplňuje znaky soustavné činnosti.

Zákonodárce v ust. § 3 odst. 1 energetického zákona specifikoval, že předmětem podnikání v energetických odvětvích je výroba elektřiny, přenos elektřiny, distribuce elektřiny a obchod s elektřinou, činnosti operátora trhu, výroba plynu, přeprava plynu, distribuce plynu, uskladňování plynu a obchod s plynem a výroba tepelné energie a rozvod tepelné energie. Správní orgán proto konstatuje, že činnost účastníka řízení spočívající v obchodu s elektřinou lze bezpochyby považovat za podnikání v energetických odvětvích ve smyslu uvedeného ustanovení.

Správní orgán se dále zabýval otázkou, zda Úřad, jakožto správní orgán pro výkon regulace v energetice rozhodující o udělení licence dle ust. § 17 energetického zákona, udělil účastníku řízení licenci pro obchod s elektřinou.

Účastníku řízení byla rozhodnutím Úřadu udělena licence na obchod s elektřinou č. 140404478 s termínem zahájení licencované činnosti dne 26. ledna 2005, která však zanikla dne 10. února 2015 uplynutím doby, na kterou byla udělena. Následně byla účastníku řízení udělena licence na obchod s elektřinou č. 141533756 s termínem zahájení licencované činnosti dne 1. ledna 2016 a s dobou trvání pět let ode dne vzniku oprávnění k výkonu licencované činnosti. Z uvedeného tedy vyplývá, že účastník řízení v období od 11. února 2015 do 31. prosince 2015 nebyl držitelem licence na obchod s elektřinou.

Energetický zákon stanovuje tři výjimky z pravidla, že fyzické či právnické osoby mohou podnikat v energetických odvětvích na území České republiky za podmínek stanovených energetickým zákonem na základě udělené licence. Správní orgán se proto musel zabývat otázkou, zda jednání účastníka řízení lze podřadit pod některou z výjimek stanovených energetickým zákonem, resp. zda účastník řízení mohl podnikat v energetických odvětvích, aniž by byl držitelem licence udělené Úřadem. Správní orgán však dospěl k závěru, že účastník řízení nenaplnuje ani jednu z výjimek stanovených v ust. § 3 odst. 3 energetického zákona.

Správní orgán na základě výše uvedeného tedy zjistil a prokázal, že účastník řízení v rozporu s ust. § 3 odst. 3 věta první energetického zákona podnikal v energetických odvětvích v období od 11. února 2015 do 31. prosince 2015 na území „Areál BEST, a.s. Benešov“ bez udělené licence na obchod s elektřinou, přičemž nesplňoval v daném případě a období podmínky pro případ, kdy se licence neuděluje, resp. kdy není pro podnikání ze zákona povinná.

Správní orgán tak má na základě výše uvedeného za prokázané, že byly naplněny formální znaky správního deliktu dle ust. § 91a odst. 1 písm. a) energetického zákona. V této souvislosti se Úřad nicméně musel zabývat také otázkou naplnění materiální stránky uvedeného správního deliktu.

Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. května 2007, č. j. 8 As 17/2007-135, vyplývá, že aby mohlo být určité protiprávní jednání kvalifikováno jako správní delikt, musí být kromě formálních znaků deliktního jednání naplněna i materiální stránka deliktu a jednání musí vykazovat určitou míru společenské nebezpečnosti (škodlivosti) ve vztahu k porušené povinnosti stanovené zákonem na ochranu odpovídajících hodnot. Upravují-li zásady soudního trestání situaci, v níž formálně trestný skutek nelze považovat za trestný čin, je-li jeho společenská nebezpečnost (škodlivost) nižší než nepatrná, musí obdobná pravidla platit i pro správní delikty. Podstatou správních deliktů je postih za jednání v rozporu s právem. K jeho trestnosti však nepostačuje, že jednání po formální stránce vykazuje znaky skutkové podstaty deliktu, pokud zároveň není společensky nebezpečným (škodlivým). Jinými slovy, aby mohlo být určité protiprávní jednání kvalifikováno jako správní delikt, musí vykazovat určitou míru společenské nebezpečnosti (škodlivosti) ve vztahu k porušené povinnosti, stanovené zákonem na ochranu odpovídajících hodnot. Na těchto závěrech nemůže ničeho změnit skutečnost, že zákony upravující správní delikty *stricto sensu* materiální stránku správního deliktu neupravují (na rozdíl od právní úpravy trestných činů a přestupků). Materiální stránka protiprávního jednání se tak i v případě správních deliktů musí projevit nejen při stanovení výše sankce, ale již při posuzování trestnosti právně

závadného jednání. Vždy je proto třeba zkoumat, jaký zájem společnosti je porušeným ustanovením chráněn, zda byl posuzovaným jednáním porušen, popř. v jaké intenzitě se tak stalo.

V daném případě, kdy účastník řízení podnikal v energetickém odvětví obchod s elektřinou bez udělené licence na území „Areál BEST, a.s. Benešov“ po dobu delší než 10 měsíců, došlo k naplnění materiální stránky uvedeného správního deliktu, neboť byl narušen zájem společnosti na regulaci energetického odvětví. Vzhledem k podmínkám, kdy jsou kladeny požadavky na prokázání bezpečnosti provozu energetických zařízení, je zájem společnosti na tom, aby energetická zařízení byla provozována odborně při dodržování bezpečnosti daného provozu, resp. i konstantnosti dodávek. Deliktním jednáním účastníka řízení došlo k situaci, kdy naplnil zákonné podmínky pro udělení licence a měl povinnost o udělení licence požádat a mít ji, nicméně tak se v období od 11. února 2015 do 31. prosince 2015 nestalo.

Na účastníka řízení se tak nevztahovaly povinnosti, jež plynou ze zákona každému držiteli licence a které jsou stanoveny přísněji, než v případě podnikání na základě živnostenského oprávnění, tj. např. povinnosti uvedené v ust. § 11 nebo ust. § 30 odst. 2 energetického zákona. Stejně tak má Úřad omezenější pravomoci, co se týče výkonu dozoru podle energetického zákona, a hrozí tak zneužití libovůle účastníka řízení, což může vést k poškozování zákazníků. Je tedy nesporné, že toto protiprávní jednání účastníka řízení má pro energetický trh přinejmenším potencionální negativní následky.

Správní orgán se dále zabýval otázkou, zda jsou naplněny podmínky uvedené v ust. § 91d odst. 1 energetického zákona, tedy zda účastník řízení za správní delikt neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránil. Z podkladů shromážděných v řízení nicméně existence takových objektivních okolností nevyplývá a účastník řízení existenci takových okolností v rámci kontroly ani netvrdil.

Lze uzavřít, že účastník řízení je odpovědný za spáchání správního deliktu dle ust. § 91a odst. 1 písm. a) energetického zákona, a správní orgán proto přistoupil k uložení pokuty. Za správní delikt dle ust. § 91a odst. 1 písm. a) energetického zákona lze uložit dle ust. § 91a odst. 4 téhož zákona pokutu až do výše 15 000 000 Kč.

Při stanovení výše pokuty je správní orgán povinen postupovat dle ust. § 91d odst. 2 energetického zákona a přihlídnout k závažnosti správního deliktu, zejména ke způsobu jeho spáchání a jeho následkům, době trvání a okolnostem, za nichž byl správní delikt spáchán. V neposlední řadě správní orgán přihlédl při stanovení výše pokuty též k osobě účastníka řízení.

Charakteristickým znakem správních deliktů právnických osob a podnikajících fyzických osob je mimo jiné i to, že odpovědnost těchto osob je založena porušením právních povinností bez ohledu na míru jejich zavinění. Jedná se o objektivní odpovědnost, tedy odpovědnost za výsledek, odpovědnost za daný stav. Je věcí účastníka řízení, aby si při výkonu podnikatelské činnosti počínal tak, aby neporušil povinnosti dané energetickým zákonem a nepoškodil zákonem chráněné zájmy.

V ust. § 3 odst. 3 věty první energetického zákona je uvedeno, že podnikat v energetických odvětvích na území České republiky mohou za podmínek stanovených tímto

zákonem fyzické či právnické osoby pouze na základě licence udělené Úřadem. Správní orgán ke skutečnosti, že účastník řízení podnikal bez příslušného oprávnění, při stanovení výše pokuty nepřihlížel jako k přitěžující okolnosti, a to především z důvodu zachování zásady zákazu dvojího přičítání, přestože podnikání v energetických odvětvích bez příslušné licence nebo jiného oprávnění považuje správní orgán za velmi závažné protiprávní jednání a porušení příslušných ustanovení energetického zákona.

Správní orgán zohlednil jako výrazně polehčující okolnost fakt, že účastník řízení podnikal do 10. února 2015 na základě licence na obchod s elektřinou č. 140404478 a následně, ještě před zahájením kontroly Úřadu, Úřad na žádost účastníka řízení udělil účastníku řízení novou licenci na obchod s elektřinou č. 141533756.

Správní orgán také posuzoval otázku způsobu spáchání správního deliktu. Z průběhu správního řízení a zejména z výše uvedeného lze konstatovat, že účastník řízení podnikal v energetickém odvětví bez licence na obchod s elektřinou z důvodu pochybení, tedy opomenutí, kdy správnímu orgánu z průběhu správního řízení nevyplývalo, že by takto účastník řízení činil úmyslně. Správní orgán tak tuto skutečnost hodnotí jako polehčující okolnost.

Naopak jako mírně přitěžující zhodnotil správní orgán délku trvání protiprávního stavu, neboť tento trval v období od 11. února 2015 do 31. prosince 2015, tj. 10 měsíců a 18 dnů.

Při stanovení výše pokuty je nutno též zohledňovat opakovanost porušování zákona účastníky řízení, ať už z pohledu neustálého porušování totožných ustanovení a právních předpisů, nebo celkové nedisciplinovanosti při nedodržování stanovených povinností. V tomto případě je třeba zohlednit, že účastník řízení není evidován v rámci žádného jiného správního řízení za porušení zákona ve věcné působnosti Úřadu. Lze tak říct, že účastník řízení porušil právní předpis ve věcné působnosti Úřadu poprvé, což je zohledněno při stanovení výše pokuty jako výrazně polehčující okolnost.

Co se týče osoby pachatele správního deliktu, správní orgán vycházel při stanovení výše pokuty ze závěrů dostupné judikatury Nejvyššího správního soudu (např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 20. dubna 2010, č. j. 1 As 9/2008-133), z níž vyplývá, že správní orgán ukládající pokutu za správní delikt je povinen přihlídnout k osobním a majetkovým poměrům pachatele tehdy, pokud je podle osoby pachatele a výše pokuty, kterou lze uložit, zřejmé, že by pokuta mohla mít likvidační charakter, a to i v případech, kdy příslušný zákon osobní a majetkové poměry pachatele v taxativním výčtu hledisek rozhodných pro určení výše pokuty neuvádí.

Dle judikatury českých soudů dále musí konkrétní forma postihu a jeho výše působit natolik silně, aby od podobného jednání odradila i ostatní nositele obdobných povinností, jaké přísluší účastníku řízení, zároveň musí být postih dostatečně znatelný v materiální sféře pachatele, aby v něm byla dostatečně obsažena i jeho represivní funkce, aniž by však byl pro něj likvidačním. To znamená, že uložená pokuta musí být v takové výši, aby byla způsobila plnit své základní funkce, tedy funkci represivní a preventivní. Toho je schopná jen v případě, že je natolik významná pro daného rušitele (účastníka řízení), že se mu porušení právních povinností v ostatních případech nevyplatí. Pokuta musí tedy mít pro účastníka řízení odstrašující účinek, aby se obával možné sankce a nedocházelo k opětovnému porušení právních povinností z jeho strany.



Správní orgán po zvážení všech okolností případu ve smyslu ust. § 91d odst. 2 energetického zákona, jakož i polehčujících a přitěžujících okolností, stanovil účastníkovi řízení pokutu ve výši uvedené ve výroku II. tohoto příkazu, tj. při spodní hranici zákonné sazby. S ohledem na výši stanovené pokuty nelze tuto sankci považovat vůči účastníkovi řízení za likvidační.

Správní orgán považuje stanovenou výši pokuty za zcela přiměřenou míře a významu chráněného společenského zájmu upraveného energetickým zákonem a zároveň ji považuje za odstrašující, a může tak plnit jak represivní, tak preventivní funkci. Nadto správní orgán poznamenává, že pokuta stanovená ve výši tak, jak je uvedeno ve výroku II. tohoto příkazu, byla uložena v souladu s ust. § 2 odst. 4 správního řádu, tedy ve výši odpovídající rozhodovací praxi Úřadu v obdobných nebo shodných případech.

Souběžně je výrokem III. tohoto příkazu ukládána povinnost úhrady nákladů řízení, neboť správní orgán je podle ust. § 79 odst. 5 správního řádu povinen účastníkovi, který řízení vyvolal porušením své právní povinnosti, uložit náhradu nákladů řízení paušální částkou. Podle ustanovení § 6 odst. 1 vyhlášky Ministerstva vnitra č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, činí paušální částka 1 000 Kč.

### **Poučení**

Proti tomuto příkazu lze podle ust. § 150 odst. 3 správního řádu podat odpor ve lhůtě 8 dnů od jeho doručení, a to jeho podáním Úřadu. Lhůta pro podání odporu se počítá ode dne následujícího po doručení příkazu, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy byl nedoručený a uložený příkaz připraven k vyzvednutí.

-Otisk úředního razítka-

JUDr. Zuzana Šmídová, v. r.  
ředitelka odboru správních řízení